

Voor Joe Jackson, Todd Rundgren en het Ethel Strijkkwartet bestaan geen grenzen

Bijna alle soorten muziek, behalve Beethoven

Concert: Joe Jackson & Todd Rundgren met Ethel. Gehoord: 12/6 Carré, Amsterdam.

Door **BERNARD HULSMAN**

Zesentwintig jaar geleden, toen Joe Jackson debuteerde met *Look Sharp*, kon niemand vermoeden dat hij nog eens samen zou optreden met Todd Rundgren. De Amerikaanse multi-instrumentalist Rundgren was toen, met een carrière van al tien jaar achter de rug, een lid van de oude garde die door 'new wavers' als Joe Jackson werden veracht. Maar zaterdag en zondag stonden de twee in Carré in Amsterdam samen op het podium, als onderdeel van een lange tournee door de Verenigde Staten en Europa. De enige begeleiders die ze met zich mee hadden genomen waren zichzelf en de vier leden van het New-Yorkse Ethel Strijkkwartet.

In 2005 is 'new wave' een begrip dat alleen mensen van boven de veertig nog iets zegt en is niemand verbaasd dat progrocker Rundgren het zo goed kan vinden met de bijna-punker Joe Jackson. Rundgren was van begin af aan een musicus die zich niet beperkte tot één genre of stijl. Behalve progrock maakte hij ook pop, rock, blanke soul, heavy metal en pionierende synthesizermuziek.

Alsof nog niet genoeg waagde hij zich ook aan Gilbert & Sullivan-achtige musicalmuziek, vervaardigde hij curieuze noot-voor-noot-reconstructies van beroemde nummers als *Good Vibrations* en bleek hij ook heel overtuigende Beatles-pastiches te kunnen maken. Hij maakte een elpee met nummers met zijn al dan niet door elektronica vervormde stem als enig instrument en als hij even zonder inspiratie zat, bracht hij een cd uit met zijn bekendste nummers in een bossanova-uitvoering.

Todd Rundgren is, kortom, een van de super-eclectici, waarvan de popmuziek er altijd wel een paar rijk is. De laatste is de ongreepbare Beck, die na tien jaar eclecticisme met zijn nieuwste en uitstekende plaat *Guero* dezelfde weg dreigt te gaan die Todd Rundgren ging: ooit bejubeld door critici dreigt hij nu te worden weggezet als irritante knutselaar.

Joe Jackson en Todd Rundgren in Carré: geen grote zangers, maar ze beheersen alle genres (Foto Lex van Rossen)

Ook Joe Jackson is zo'n popomnivoor. Na drie 'new wave'-platen, waarop hij zijn conservatoriumopleiding goed had weten te verbergen, maakte hij begin jaren tachtig een jazz-plaat, *Jumpin' Jive*, die hij liet volgen door door twee platen die misschien nog het beste kunnen worden omschreven als beschaafde pop voor moderne vol-

wassenen. Ook bracht hij een liedereencyclus uit, gebaseerd op de zeven doodzonden, schreef filmmuziek voor onder meer Francis Ford Coppola's *Tucker* en een heuse *Symfonie nr 1*.

Vreemd was het dus niet dat Rundgren en Jackson dit weekeinde samen in Carré stonden. En ook was het niet vreemd dat ze het

Ethel Strijkkwartet hadden meebrengt. Tijdens de opening van het concert die het kwartet voor zijn rekening nam, bleek het zich al net zo weinig te storen aan genres en conventies als Joe Jackson en Todd Rundgren. Het Ethel Strijkkwartet heeft bijvoorbeeld een klassieke bezetting, maar speelt wel, elektrisch versterkt, twintig

keer zo hard als een klassiek kwartet. Hierdoor krijgt het geluid van de vier strijkers een metalige klank, maar dat hindert nauwelijks omdat ze toch geen Beethoven spelen. Hun repertoire bestaat nummers die zich, net als die van Jackson en Rundgren, niet storen aan grenzen.

Zo speelde het Ethel Strijkkwar-

tet bijvoorbeeld balkanachtige muziek die bleek geschreven door een Braziliaan in New York en stukken die zijn gebaseerd op Indiase muziek of blues uit de Mississippi Delta. In het bluesstuk stampten ze met hun voeten, gebruikten de viool als gitaar en de cello als plukbas, maar geen moment leek het alsof hier aanstelleri-

ge klassieke musici stonden die ook eens zo nodig moeten laten zien dat hun neus niet ophalen voor popmuziek.

Het omgekeerde gold voor Joe Jackson: hier zat niet de ex-new-waver achter de vleugel die wilde laten zien dat hij een grondige muzikale scholing had, maar een schrijver van goede popsongs die ze het beste zelf kan zingen. Al zijn nummers, ook die uit zijn new-wave-tijd zoals *Different for Girls*, bleken bestand tegen een solo-uitvoering achter een concertvleugel. Een groot zanger bleek Joe Jackson nog steeds niet, maar hij wist zijn gebreken zo goed te omzeilen dat het slotte niet gaf dat hij tijdens de publieksfavoriet *Is She Really Going Out With Him* even de tekst kwijt was.

Ook Rundgren kan uit zijn grote oeuvre gemakkelijk een groot aantal goed in het gehoor liggende liedjes kiezen die in een solo-uitvoering niets van hun kracht verliezen. Maar merkwaardig genoeg bracht Rundgren, die zichzelf op gitaar, ukelele en vleugel begeleidde, ook een aantal van zijn complexere nummers zoals *Lysistrata* en *Love Of The Common Man*. Hierbij werd een begeleidingsband gemist, en Rundgren probeerde dit te compenseren door regelmatig luid te galmen, maar helaas is ook hij niet de beste zanger van de wereld. Beter geslaagd was zijn ironisch commentaar tussen de nummers door. Maar het beste waren toch zijn eenvoudige nummers, zoals *I Saw The Light* en *Hello It's Me*, die allemaal de proef van de solo-uitvoering doorstonden.

Rundgren revancheerde zich in het laatste deel, toen hij samen met Joe Jackson en het Ethel Strijkkwartet op het podium stond. In dit deel lieten ze gezamenlijk nog eens zien dat eclecticisme ook in de popmuziek het vruchtbaarst is. *Stood Up*, van Rundgrens recente cd *Liars*, leek met zijn kronkelende melodieën wel geschreven voor strijkkwartet in plaats van synthesizers.

Maar vooral in Joe Jacksons *Got The Time* liet het stampende en springende Ethel Strijkkwartet zien dat drie violisten en een cellist net zo goed een puntig popnummer kunnen spelen als drie gitaristen en een drummer.